

K R E S Ť A N

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ NEDEĽU NA 16 STRANÁCH.

Predplatná cena :

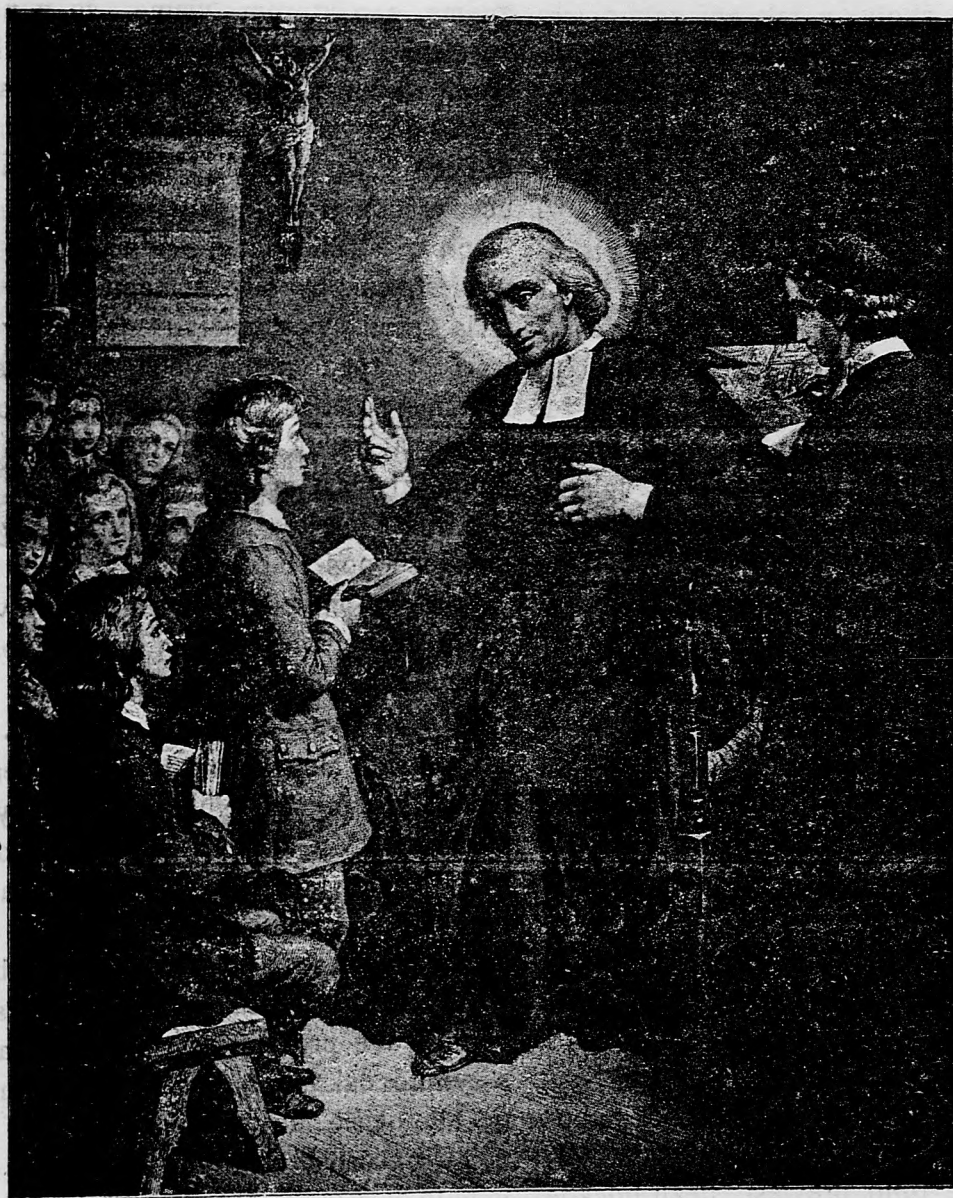
Na celý rok — — — — 2 zl. — kr.
 Na pol roka — — — — 1 " — "
 Na štvrt roka — — — — " 60 "
 Jednotlivé číslo 4 kr.

Zodpovedný redaktor :

Dr. JOZEF JANDA.

Redakcia a vydavateľstvo : *Budapest,*
VIII. ker., Józsefkörút 35.

sem sa majú posielat predplatky, jako i do-
 pisy do novin, ohlášky a náhodné reklamácie.
 Cena jedneho 5 stĺpcového malého riadku je
 10 kr. Rukopisy sa naspák nedávajú.

Obetivaví školský bratia.

S úprimnou dôverou prosíme priateľov našich zásad, aby naše noviny s apoštolskou horlivosťou rozširovali, pretože semeno našich vznešených úmyslov len tak budeme môcť rozsiať široko a sebe budúcnosť zabezpečiť.

Zakladajme knihovne.

Keby svätý Pavel dnes žil, spisovateľom by bol! — poznamenal veľmi vtipne istý vysoko učený muž a dobrý katolícky kresťan; — čím to chcel povedať, že spisy sú za našich časov jednou z tých najväznejších vecí.

Kedysi nechodil ľud do školy, dnes už musia deti chodiť do školy.

Jednúc málo bolo škôl, na mnohých dedinách ani nebolo školy, a tak ani zákon ich nemohol nútiť, aby deti do školy chodili. Dnes už i táto prekážka a výhovorka odpadla, a preto je vyneseny zákon, dľa ktorého pokutou a trestom sa môžu prinútiť rodičia, aby deti svoje do školy posielali.

Keď ale terajší ľud už vie čítať a písať, čo z toho nasleduje?

Nič iné, jako to, že on chce čítať a chce aj písať. Jako ľud túži za tým, aby vedel, čo je nového vo svete, jako ľud náš baží za dobrým zaujímavým a poučným čítaním, to už i z toho vidieť, že ktorí sami si nepredplatia na noviny, ktorí sami nemajú takejto knihy na čítanie, tí idú do takeho domu, kde sú také noviny, je také knižka, a tam jeden číta, a plná izba zvedavých poslúcha ho.

Nevedomosť je prameňom hriechu. Aby sa tedy náš ľud v dobrom smere vzdelával a poučoval, musíme sa postarať o prostriedky; musíme vynajst spôsob, aby on ľahko prišiel k dobrej knihe.

Slovom knihovne treba po obciach zakladať.

Kde bývajú Maďari, tam treba maďarskú knihovne založiť, čo nenie tak ťažkou vecou, lebo veru u spolku sv. Štefana za lacný groš veľa dobrých diel dostať.

Kde bývajú Nemci, tam treba nemecké náboženské knihovne zaopatriť. Na nemeckých okoliach je ešte ľahšie toho previesť, nežli hockde

inde, ponevác tie najutešenejšie diela za veľmi lacný groš dostať v Nemecku.

Najťažšie je slovenskú knihovne založiť. A to k tomu z viac príčin.

Liberalismus zo všetkej svedomitosti vyzlečený totižto hneď povie, že je človek panslav, jestli neučinkuje v duchu zednárskom. A preto veľký pozor si musíme dať. Len také dielo treba pre knihovne zaopatriť, ktoré poznáme, a o ktorom vieme, že v ňom ani tej najmenšej príčiny nenajde zlomyselné oko liberálne k zlostnému obviňovaniu z panslavismu. Pamätajme na to, že hlavný cieľ knihovne ľudových vždy musí byť mravnonáboženské poučenie ľudu. Reč je prostriedkom a nie cieľom. A preto k vôli žiadnej reči nesmieme také dačo vyvieť, čím by sme samému cieľu škodili. Že diela proti vlastenectvu namerené nesmieme trpeť v tých knihovňach, to sa samo sebou rozumie; lebo však kresťan katolík miluje Boha, a miluje aj kráľa; miluje cirkev, ale miluje aj vlast svoju.

Ináče neskôr poslúžime radou vo všetkých ohľadoch podrobnou.

Teraz len pôdu chceme pripraviť tejto až veľmi vážnej otázke. Len o trpezlivosť prosíme, ponevác takúto vážnu vec nenie možno za týždeň za dva do poriadku doniesť.

Prečo ale píšeme o nej už teraz? by si mohol kto myslieť. Nuž tieto články chcú byť prípravou. My chceme, aby ctené obecnstvo, zvlášte ale duchovenstvo dost času malo k rozvažovaniu tejto veci.

Ináče neskôr i tak obširnejšie bude reč o všetkých záležitostiach a okolnostiach knihovien, práve preto teraz uspokojit sa musíme i s tymito dakolkými riadkami, v ktorých aspoň tie hlavnejšie ťahy toho smeru sme podali ctenému obecnstvu, v ktorom smere zamýšľame v tejto veci pokračovať.

Ján Skálev.

POLITICKÉ CHÝRY.

Jeho veličenstvo ku svojmu ľudu.

K môjmu ľudu!

Tá najťažšia a najnemilosrdnejšia zkuška potkla mňa a môj dom.

Moja manželka, krása domu môjho, verná súdružkyňa moja, v ktorej som viac ztratil, nežli že by som to mohol vypovedať, už nenie tu. Nemilosrdný osúd odtrhol ju odo mňa. od môjho ľudu.

Jedna vraždelnícka ruka, prostriedok to tej hroznej náruživosti, ktorá za cieľ považuje podkopanie jestvujúceho poriadku spoločenského, chytila dýku proti tej najšľachetnejšej žene, a slepou bezcielnou nenávisťou prebodla to srdco, ktoré len milovalo a dobré činilo.

V prostredí tej hroznej boľasti, ktorá sa ujšla mne a mojmu domu následkom toho zločinu, ktorý celý svet naplnil hrúzou, pred o všetkým hlas môjho ľudu ulavil môj žiaľ.

Keď sa ponížene poddávam vôli prozreteľnosti Božej spolu vďaka jej vzdávam za ten veľký poklad, za lásku a vernosť mojich národov, ktorú mi preukázali v dobe trápenia.

Daleko a blízko, hore a dolu tisícásobne sa zjavil smútok a žiaľ nad nebohou kráľovnou...

Jako ja pamiatku milovanej manželky do smrti sväto zachovám, tak vďačnosť a úcta môjho ľudu stály pomník jej vystaví pre všetky časy.

Zo srdca ďakujem každému za tú úprimnú sústrasť.

Keď slávnostné hlasy, ktoré tento rok sprevádzajú mali, utichnúť musia, rozpomenutie na tieto bezpočetné zjavy príťažlivosti a spolumyslenia, ten najdrahší dar mi zostane, ktorý mi môj ľud dal.

Spoločnosť boľasti nový a vnútorný sväzok utvorila medzi trónom a vlasťou.

Nezmenená láska môjho ľudu posilní ma inde nielen v tom zväčšenom povedomí svojej povinnosti, aby v povolani na mňa sverenom vytrval, lež posilní ma i v nádeji výsledku.

Modlím sa k vrchovanému, ktorý ma tak veľmi porazil, aby mi dal silu, vykonať to, k čomu som povolaný. Modlím sa k nemu, aby požehnal a osvietil môj ľud, aby našiel cestu lásky a svornosti, na ktorej nech kvitne a blažený je.

V Schönbrunne, 16. sept. 1898.

Františ Jozef, v. r.

Tento pripis veličenstva br. Bánffy je povolaný verným poddaným sdeliť.

Sústredná pisáreň ľudovej strany nenachádza sa už od 3. mája tam, kde predtým bola; kto by jej chcel písať, pod týmto nápisom to musí činiť: *A néppárt országos központi irodája Bpest, VIII. Józsefkörút 35. (I. em. 2. ajtó).*

Svedomitá usilovnosť veličenstva. Že ani tie najhroznejšie pády, jako ku príkladu ukrutná smrť jej veličenstva, neni už v stave z kolaje plnenia povinnosti jeho veličenstvo vytrhnúť, z toho vidno, že jeho veličenstvu ešte i teraz pracoval. On totižto v dňoch pred pohrabom vymenoval Alfreda Windischgrätza za predsedu veľmožov, Karola Aussperga a Hoyosa Sprinzensteina za podpredsedov snemovne veľmožov. Jeho veličenstvo tedy najprv konal svoju panovníckú povinnosť a až potom šiel svoju milovanú manželku nebohú oplakávať. Žiaľ srdca ani na chvíľu ho neodvrátil od plnenia panovníckej povinnosti. Keby nám Boh len čím dlhšie na žive udržal nášho svojej povinnosti tak veľmi povedomého panovníka.

Zkladanie počtu. Premnohí vyslanci mienili medzi voličov ísť a počet zkladať so svojho šafárenia, lenže skoro všetci odložili prevedenie tohoto úmyslu na iný čas z ohľadu na terajší smútok. Taktože spravil aj herský ľudák Anton Mócsy.

Ľudovej strane a jej denníku vyslovená dôvera. Kňazi, ktorí sa 13. septembra v Šorokšári sišli schvaľovali držanie sa ľudovej strany, ktorá neohrozene bojuje za práva cirkve a kresťanských občanov. Spolu usniesli sa, že na tom budú, aby sa čím väčšia mravná a hmotná podpora ušla denníku ľudovej strany „Alkotmányu.“ Na tom budú, aby nielen kňazi, ale aj veriaci čím hustejšie čítali a držali tento výborný časopis.

Anarchisti v Uhorsku. Asi 250 anarchistov je v Budapešti, ktorí veľmi boli radi, že tá nevinná duša, milovaná kráľovná naša nebohá tak hrozne o život prišla. Budapeštianskych anarchistov vodcom ač i náčalníkom je dr. Schmitt. Počet týchto anarchistov rastie, lebo prchkejší socialisti tiež sa k nim zblížujú. Policia dobre pozná týchto vtákov a tak striehne na nich. No nedávno predsa uprsklo ich dakoľko bez toho, že by polícia vedela, kam sa podeli.

Vo Francúzsku smutno to vyzerá. Dva veľké tábory stoja jeden proti druhému. Celý zástup ľudí žiada revisiu i so samým ministerstvom; o mnoho viac je ale tých, ktorí nepriateľmi sú revisii Dreyfussovej pravoty. Sám predseda republiky by radšej bol, keby o tejto otázke už ani reči nebolo.

Pravotu Dreyfussa, ktorý z vlastizrady je obviňovaný a čo vlastizradca odsúdený, predseda len budú revidovať. Väčšina ministrov pri tom bola, aby sa tá pravota znovu hore vzala. Minister obrany Zurlinden ale zaľakoval; on povedal, že o hriešnosti Dreyfussa tak je presvečeným, že radšej zaľakuje, jako by mal k tejto veci privoliť; jeho nástupcom stal sa generál Chanoine, ktorý tak bude jednat, ako to väčšina ministrov žiada.

Na ostrove Krete ešte vždy nenie poriadok. Turecký cisár pripis poslal veľmociam, v ktorom jednoducho zapiera to hrozne a ukrutné prelievanie krve, ktoré toľkých kresťanov tým najukrutnejším spôsobom zbavilo života. To oslovenie veľmocí, aby odzbrojil basiborukov a vytiahol z Krety turecké

vojsko, tiež bez výsledku má zostať, lebo on proti tomu jednoducho protestuje a žiada súceho kandidáta za správcu Krey. On sa zvlášte na Berlin opiera. Lenže my hovoríme, veľmoce aj proti vôli Berlin by mali už raz statne zastať kresťanov a raz na vždy zamedziť cestu prelievaníu krve kresťanskej: Prípis tureckého cisára veľmi sa nepáčil veľmocam.

Krajinský snem.

Snemovňa vyslancov.

Zasadnutie 20. septembra.

Predseda: Veniec snemovne vraj 16. sept. po p d i o . . . 6 d n e p o ž i a n a r a k e v j e j v e l i č e n s t v a Č e n o v i s n e m o n e v y s l a n c o v v p e k n o m p o č t e s a u s t a n o v i l i n a p o h r a b e ; p r í t o m n ý b o l p r e d s e d a 17. s e p t . n a p o h r a b e a n a v i g i l i a c h z a k r á l o v n u k o n a n ý c h . O 12. hodine 18. s e p t . v y s l o v i l j e h o v e l i č e n s t v u s ú s t r a s ť s n e m o v n e , k r á l h o p o v e r i l , a b y u v e d o m i l s n e m o v e ň v y s l a n c o v o t ý c h n a j ú p r i m n e j š i c h v ě a k o c h . (Výkriky: Nech žije kráľ!)

Po zadaní viac písebných prosieb zadal br. D. Bánffy zákonný návrh pamiatku kráľovnej zväčniť majúci a prosil snemoveň, aby odbor pravosúdia ho dostal do ruky. (Všeobecné schvaľovanie). — Predseda navrhol, aby najbližšie zasadnutie bolo o 10. hodine v piatok, v ktorý deň hlasovať sa bude aj na zákonný návrh ministerpredsedy, ktorý sa vzťahuje na milodary dobrovoľne poskladané, na ten pomaň, ktorý sa z nich vystaví má.

Socialdemokratické rozvahy.

Napísal: J. K.
(Dokončenie.)

Keď ostatný kráľ na črevách ostatného kňaza bude visieť — tedy vraj má byť začiatok šťastia na svete. Vtedy vraj bude dobre na svete, keď o Kristu už ani spomienky nebude. Vtedy budú ľudia na 3 metre riasť, a budú 144 rokov žiť. Tri razy toľko, jako včul budú môcť jesť, 5 ráz sa bude hostiť cez deň aj ten najchudobnejší a aspoň 40 jedel bude mať každý na stole. Žena nebude len jedného, lež spoločná, atď. Toto všetko prorokoval istý francúzsky filozof a nedali ho do špitála. Ano, všetko bude lepšie, keď človečenstvo tak ďaleko bude pokročené, že keď volakde v zemi dajaký i starý kríž vykopú, nikto nebude vedieť, čo to je.

Hej, však sa tu i tam už jasní, a socialdemokratickí podvodníci zostávajú pomaly v hanbe, lebo jím to koňské kopyto už mnohokrát vykúkalo a prezradilo figliarov.

Bola veľká búrka, ovečka stála na poli samá — nebolo nikde miesta, kde by sa bola

utiahla pred nečasom. Neďaleko bol trňový ker, išla k nemu, aby sa v ňom utúlila. Trnie ju píchalo, nenašla tam žiadnej ochrany. Vytrhla sa von, ale nechala tam mnoho vlny; každý trň jej zavadil do srsti a vyšklbol jej z vlny. Hľa, tak je to aj so socialdemokratickými zastavateľmi ľudu chudobného — vabia svých drivržencov k sebe a derú jich.

Traja šuštrovskí učni sa radli, že utvoríu medzi sebou spoločnosť pre akcie. Každý mal 2 krajciare vo svojom majetku. Najstarší z nich vybiraný fikátor a švihák, vyjadril im užitočnosť takejto spoločnosti a vrele jím ju odporúčal. Aj tí dvaja privolili. My si naše peniaze pekne složíme, — povedal najstarší — za 4 krajciare kúpime cigáru, a moje 2 ové necháme na rezervný základ. Kúpili cigáru.

Ten fikátor potom takto riekol: Viete, čo? pri každej takejto spoločnosti sa predseda volí. Ja, jakžto najstarší, vezmem na seba tento úrad, — a jako taký budem tú cigáru fajčiť a vy dvaja môžete k tomu ošpľúvať.

Celkom tak sa to robí aj v socialdemokratických spolkoch. Robotníci sa spojili a shromáždili svoje krvavo vydobené haliere. Za prepredov sa dali vyvoliť židia alebo pokrstení nepriatelia kresťanstva. Tento úrad jím mnoho donáša, a za ten veľký zisk nemajú inú povinnosť, jako huškať v rečiach poslucháčov, aby ľľuli na vieru, na kresťanstvo, na kňazstvo a na všetkých, ktorí ešte volačo na Krista držia. Ľud je ale nespokojný a netrpelivý a divokú tvár ukazuje, lebo vidí, že tá sľúbená pomoc s roka na rok sa opozdieva. Tu sa sami aj tí klamskí lekári boja, že nebude možno ľud dlho v zaslepenosti udržať. Ľud vidí, že — bár sa dlho už bluzí na vieru a na kňazov, — to ešte nič neosožilo. Sú-li ti synovia, od kedy socialdemokratmi zostali, mravnejší, poslušnejší, proti rodičom úctivejší? Podporujú li od toho času viac svojích rodičov? Alebo o koľko zostali poriadnejšie, haneblivejšie tie dievčatá, ktoré sa pripojily k socialdemokratickým spolkom? — Keď tá chudoba len jednako trvá a ľud má'o dôvery ukazuje oproti týmto buričom, vtedy majú ešte jeden spôsob sa nevinými ukázať — všetku vinu na kňazstvo váňajú a kričia: Pozrite, jak bohatí sú ti kňazi; medzi tým ale zabudli na svoje plné kapsy.

Teda habať, všetko, čo je cudzé, konfiškovať, a deliť sa, to je v tej socialdemokratickej náture. Lenže to je veľká chyba, že v tom deleníu by každý len brať chcel, a nie dávať. — Veľmi trefne dal na výjav svojho srdcia demokratické smyšľanie istý rečník. Pojednával to, jak potrebné by bolo a osožné, rozdeliť všetok majetek. V tej veľkej horlivosti

tak sa rozohrial, že si musel kabát složiť a ďalej pušťať medzi poslucháčov svoje socialisticke rakéty. Dokončiac svoju reč chce sa obliecť, aby sa neprechladol. Hľadá, hľadá kabát, ale kabáta už nevidieť. Volakto sa poučil v jeho reči o spol. čnosti majetku, a celkom spokojným svedomím si privlastnil jeho kabát. Milý rečník sa dopytuje na kabát, však ale každý sa mu smeje a pripomína mu jeho slová, že všetko je vraj spoločné. Rozhorčený na to len toľko povedal: Čo akurát môj musel ukradnúť?! — a odošiel.

Také socialdemokratické žiadosti vždy boly u istých ľudí — a takí obyčajno aj trafili na nektorých, ktorí jím dobre svoju mienku povedali, tak že jím také žiadosti skoro prešly. — Istý turecký sultán išol raz do kostola. Na ceste ho pristaví jeden otrhaný človek a pokloniac sa mu, takto ho osloví: „Veríš ty, mocný sultáne, všetko, čo sv. prorok Mohamed mluví?“ Sultán, veľmi priateľský a milý človek, ak odpovedá: „Ano, ja verím všetko, čo nás prorok učí.“ Žobrák pokračuje ďalej: „Naš prorok to povedal vo sv. knihe: Všetci Turci sú bratri. Pane bratre, buď tak dobrý, rozdeľme sa po bratersky s majetkom!“ Na to sa usmial turecký cisár a myslel si: no, to je jakýsi nový a nevidaný spôsob žobrania a dal mu dollár. Žobrák poziera peniaz s jednej aj s druhej strany, dlho naň hľadá; napokon krúti hlavou a povie: „Pane bratre, jako ja prindem k tomuto prašivému dolláru, keď ti toľko zlata a striebra máš, že by ho ani 100 oslov neuneslo. Ti mi dávaš jeden dollár; moje deti doma hladom mrú a mne ústa už skoro zarastnú, čo nemám do nich čo dať. Či je to po priateľsky rozdeľeré?“

Dobrotivý sultán ale chcjúc ho poučiť riekol: „Pane bratre, buď spokojný a nepovedz nikomu, čo som ti dal, lebo naša familia je veľká, a keď by všetci naši bratri prišli a žiadali by svoj podiel odo mňa, — by nestačilo a ti by si musel ešte nečo vydať.“ Pán brat pochopil tú reč a mlčal. Išiel k pekárovi, kúpil pecník chleba a zanesol deťom. Cisár tiež išol svojou cestou do ko tola.

Tieto slová múdreho sultána by si mal zapamätať každý postavač, ktorý by každému statočnému človekovi kabát stiahol. Hej, páni bratri, „bez práce neni sú kolače“ — hovori už stare príslovie, a kto s neporiadkom, korhelstvom, márnotratosťou a zahálaním prišiel do takého položenia, že by nedbal, keďby bár zajtra nastal ten socialdemokratický štát, ten nech len trochu čaká na tie šťastlivé časy — ešte neni na ne žiaden vyhľad.

Vážne slovo k duchovným.

V 36. čísle „Kreštan“-a istý Zelosus prísnyimi slovami odsúdil všetkých tých duchovných pokračovanie, ktorí zapredajú svoje zásady so znevážením svojho kňazského stavu, utíkajú sa o faru tojest o fary u baróna Poppera a u šóispána Szalavszského. Za dobre uznávame tento ostrý úsudok. Dnes, keď je Cirkev so všetkých strán tak prenasledovaná; keď liberálni páni účinkovanie každého dobrého kňaza ztracujú a jeho horlivosť na posmech privádzajú; keď po čas volieb tie najväčšie oplanstvá, do neba volajúce kmínstva a bohaprzdne skutky si dovolili proti kňazom, ba ich aj pozatvárať dali: každý jeden kňaz, ktorý má trošku citu ľudského a aký taký charakter, mal by sa odtiahnuť od nich a nepodložiť, tým menej koríť sa pred nimi a s nimi obcováť, nie za jednu faru, lež ani za biskupstvo nitrianske.

Ktorí to však učinili, títo nech sa hanbia, a jejich mena by maly byť od jedného do ostatného publikované, aby svet videl, ktorí sú to. Veď toto je to najväčšie podliactvo! Nuž či my kňazi máme byť otrokmi volakoho? Či my kňazi máme všetko potu-piť, aby sme k beneficiumu prišli? Či len takýmto spôsobom, sta do vlčej kože oblečení, máme sa vtisknúť do ovčínca Kristového? Dajteže pozor drihí bratia! Nedopustíte to, aby medzi nami takíto podliaci sa nachádzali, a vystúpte smelo proti nim! Keď má byť zrno, nech je zrno; ale nie takéto plevy, ktoré vietor hore vznese, a potom lietajú v povetří, ako takí netopieri, ktorí len po tichu, večerom idú za korisťou, aby ich nič nechtylo.

Vážne slovo chceme k vám prehovoriť všetkým, ktorí ste menej silného rázu, aby sme tejto veci od-pomohli; z hlbín srdca sa ono prúdi, a len to chce, aby sme Cirkev sv. a našich veriacich povzdvihli. Či neviete dobre, akých kňazov hľadajú naši nepriatelia? Samých štreterov, ktorí v ničom sa nezaujímajú za dobro ľudu; takých kňazov, ktorí budú napomáhať liberálov a židov; ktorým povolaním bude so svojou ľahostajnosťou duše kresťanské celkom zanedbať a na vniroč priviesť. Tam, kde by sa mali starať o toto, nestarajú sa; kde by mohli odpomôcť, nechcú lebo nemajú ducha Kristového, nemajú zaujatosti v prospech duševný ľudu! Hltaví vlci vošli do Cirkve sv., ktorí ju nivočia; podlých Judášov všade najdete mnoho!

Dratí bratia! odpomôžte tejto smutnej veci; veď ste kňazia, ktorých povolaním je kresťanské duše k večnému spaseniu viesť; ktorých srdcia Duchom sv. majú byť replnené vždy, aby príklad veriacim dali; ktorých odmera tisícásobná bude, keď nie peniaze, lež duše kresťanské budete môcť svojimi povedať, a Ježiš Kristus bude sám vašou najdrahšou odmenou. Vy by ste sa poddali takej podlosti? Vy mladí kňazia ku ktorým vzlaštne sa obracame s našimi prosami slovami? Vy by ste boli tak za ud. uti sami na seba že by ste so zaprdánim vašich svätých zásad išli utiekať sa k nepriateľom našej viery o faru? Či by ste sa nebáli P. Boha?! Rozmýšľajte aspoň vy vo vašej mladosti idealnejšie a nebuďte tak zasiepenými, ako druhí ostatní!

Ponevác naši nepriatelia všade, čo od nich len z čiastky závisí pre nedbanlivosť istých osob, takých kňazov chcjú vtisknúť, ktorí sa im na všetko hodia: vážne vyzývame všetkých duchovných, nech majú toľko morálnej sily a nepýtajú takéto fary! Nech sa nenaide ani len jeden, ktorý by sa poddal, a takúto podlosť učinil! Ináč nebude odpomôženo tomuto

smutnému položeniu; len od nás závisí, aby sme pozdvihli cirkev svätú. Keď budeme všetci takéto neohrozené charaktery, veď potom uvidíme, jakého kňaza dajú na tú, alebo na onú faru; či to od nich, alebo od nás bude závisieť?

Že vraj, kto chce tú dobrú faru dostať, ešte aj *revers musí dať od seba* — vravia zlé jazyky. — Nuž u nás sa možno aj takito najdu; u nás sa môže všetko stať, aj tá najväčšia podlosť, seba zaprenie, zneváženie viery Kristovej, lebo máme málo charakterov. Ale od koho to závisí? To závisí od nás! Či by sa to inde mohlo stať? Či by inde takýchto kňazov trpeli? Či by všetko nepoužili, aby takito kánonickým právom pozbavenými sa stali takého benefíciumu?!

Naozaj smutno stojíme, veľmi smutno! Nechže je už raz dost toho zásadám svätým, zásadám cirkevným nezodpovedajúceho poriadku; nahovárajte každého jedného brata, aby nasledoval tú zásadu: *„ani za celý svet nezapredám zásady svoje.“*

Keď nie ináč, tak krobou a skutkami; máme prostriedky také, s ktorými môžeme odpomôcť. Máme noviny, máme v rukách jus canonicum, máme v rukách svätú stolicu, ktorá musí odpomôcť tomuto! Tých pánov, ktorí nečestným spôsobom chcjú prísť k niečomu takémuto, prenasledujeme bez prestania. Keď vedeli kedysi z cirkve sv. kňazov, biskupov, ba aj arcibiskupov s cirkevnou kliatbou na pravú cestu priviesť, aj teraz sa to môže stať. Nepodľahnime nikdy, a zbierajme dôkazy proti týmto; dotiaľ sa neuspokojme, dokiaľ nebude nie podlosť, lež pravda a spravodnosť panovať.

Snád tohoto sa bojíte? Ináč si nepomôžeme; keď sa má začať niečo, nech sa začne, keď má byť boj, nech je. Zvítazíť musíme. Od jedného do ostatného sa však musíme toho držať, že *kňazom horlivým byť, bár aj kaplánom, viac stojí, ako lahostajným biskupom, ktorý nič nerobí a na hanbu cirkve sv. je!*

„Vigilate omnes“ — majte sa na pozore všetci; lebo zodpovednosť vaša tým strašnejšia bude kedysi pred P. Bohom. Pripojujem sa aj ja k prisnému usudku Zelosusa, a s takouto radou chcem doplniť to, čo on vynechal.

V záujme cirkve sv. a ľudu, v záujme neodvislosti kňazstva, každý horlivý kňaz by to mal urobiť a prisne odsúdiť takéto vtákov. Uvidíme či sa najdu mnohí!

Jeden hodnostár.

Štyri roky.

Prveho oktobra, čili v najbližšiu nedeľu 4 roky budú tomu, že náš týždenník Kresťan počal vychádzať a ľud poučovať.

Kresťan prežil rozličné časy. To dobre vieme, že každému vyhovieť je vec nemožná. Boh je Bohom, a predseda keď dažda dopraje, jedni mu vďaky činia, iní zas hnevajú sa. Kristus Pán Syn Boží bol, a predseda neráz ešte i sami apoštolovia zastavili sa na jeho reči (kupříkladu, keď prev. Sviatosť Oltárnu sfúbil.) Nuž ako-že by sme my mohli vyhovieť. Toľko ale vždy sme vedeli, že my pre ľud píšeme, tedy čím jednoduchejšie píšeme,

tým je dokonalejším náš týždenník. A hľa ešte i medzi duchovnými sa nachádzajú, ktorí práve na tomto sa zastavili, Kresťanovi chrbát obrátili. Tito páni tuším nevedia, že ľud dnes už na toľko privykol na čítanie, že keď mu dobré čítanie nedáme do ruky, také veci čítá, k jakým príde.

Päť rokov je tomu, čo ducha ľudu obživujeme, opravdivých duchovných vodcov zastávame, násilenstvo a nátlak liberálov česeme a ztracujeme. Ľud síce často bol utlačený, ale kto vie, koľké násilnosti by bol musel podstúpiť, keby Kresťana nebolo? Vysoko postavení páni sa boja tohoto zastavateľa ľudu. Ešte i medzi hlavnými županmi sú takí, ktorí hľadia, aby sa čím mien kráť dostali na špic nášho pera.

Mnohí nám za zle mali, že neráz ešte i takých sme bantovali, ktorých už dľa stavu zastávať by sme boli mali. No týchto pánov by sme radi posadili do redakcie aspoň na týždeň, aby sa presvedčili, že neráz sám ľud ako žiada, aby nerovné a nespravodlivé jednanie verejne zahanbené bolo. Veľa kráť sme mlčali, kde by sme až veľmi boli mohli kričať; a keď sme koho z našich na špic nášho pera pichli, tam sme ináč nemohli pokročiť, lebo ľud už i o nás začal pochybovať, či sme neni podplatený, či my naozaj úprimne zastávame svätú vec ľudovej strany.

Kresťan ťažké časy rozličných zmien prežil, v piatom roku svojho jestvovania ale predseda prebrodil cez všetky ťažkosti a prekážky a dostal sa do takých rúk, ktoré neklesajú, ktoré žiadnej obety sa nelakajú a vo svedomitosti hranicu nepoznajú. Osv. pán pralát Ján Molnár verejne povedal, že čistý výnos ľudovej strane prepúšťa, škodu ale sám zaokryje. Predseda ľudovej strany prevzal Kresťana, lebo vedel, že je on potrebný, vedel že bez neho vlcí hltaví by rozohnali stádo ľudovej strany, strany to kresťanských zásad, ktorá je jediným stĺpom nádejou v lepšiu budúcnosť pre kresťanstvo v Uhorsku.

Dá Boh, že Kresťan konečne aj stáleho redaktora dostane. Kto sa na redigovanie Kresťana chytil, ten sa obetuje, cestu budúcnosti si zavre, prenasledovaniu, rozličnému vyšetrovaniu, tlačovým pravotám sa vystaví. A za to čo má? Nič iné, len to sebaapovedomie, že dobrú vec koná, svätú povinnosť plní. Lebo ten plat, ktorý je s redigovaním Kresťana spojený, nenie tej veľkej práci a veľkej obete primeraný.

Keď tedy, drahí Kresťania, po štvoročnom behu jestvovania Kresťana tieto veci vám pripomínam; dovoľte mi prosiť vás o to, aby

ste sa i vy aspoň obeť s predplatkom a s dopisovaním spojenej podrobili, aby ste sa k začiatkovej horlivosti a zaujatosti za Kresťana navrátili, lebo Kresťan len takto môže prekvi- tať, vás proti útokom zednárskeho liberalismu zastávať, vám s radou slúžiť a užitočne vás poučovať.

Ján Skálev, učiteľ na pokoji.

BESIEDNICA

K neznajbohovi.

*Kde-že kráčaš o človeče
v bezbožnosti a zlosti?*

*Kde ta nesie tvoja myseľ
blúdiaca do necnosti?*

*Kde-že ideš, jak ďaleko?
mieniš tvoje kroky klást?*

*Kde že ideš, či nevidíš,
že by si mal zostať stáť?!*

*Nedivíš sa sám nad sebou,
že vchádzaš na zverstva kraj?
že si prišiel na tú cestu
kde kráčal zlostný Kain?*

*Vraždiš otca, vraždiš brata,
sestru, ženu nevinnú;
zavraždil bys, kebyš mohol
vieru v Boha jedinú.*

*Tupiš cirkev, rúcaš tróny,
necťíš ani zákonov;
nešetriš si cit ľudskosti
na spôsob divých zverov!*

*Niet ešte dost! O človeče!
Vodcovia spoločnosti,
zastaňte na tej ceste
vráťte sa k Bohu, k cnosti!*

*Vráťte sa vy mocní sveta
k viere, k cirkvi Kristovej,
lebo len tak zodpoviete
veľkej úlohe svojej.*

*Či ešte nie? Chcete mať viac?
Cítite sa pri dobre?
Vložte teda miesto kríža,
dýku v ruky Kainové!*

Ferdinand Hirsch.

OHÝRNIK

*Tých všetkých ct. predplatiteľov,
ktorých predplatok už vypršal, úctive
prosíme svoj predplatok obnoviť;
tých ale, ktorí predplatili, preto ale
„Kresťan“-a nedostávajú, prosíme
peniaze reklamovať na pošte, alebo
poukážku s tých peňazí nám poslať,
aby dľa miery spravodlivosti po-
kročiť mohli. Vydavateľstvo.*

Jeho veličenstvo v tieto najbližšie dni príde do Gödölöva, kde behom dlhšieho času bude v úplnej utiahnutosti sotrvávať. Poteš ho Boh, aby čím skorej sa úplne uspokojil s jeho svätou vôľou, ktorú i doposiaľ usiloval sa piniť vo svojom živobyti.

Pohrab cisárovnej a kráľovnej Alžbety. Jako sme už v minulom čísle spomenuli, v sobotu ač 17, sept. pred poludním bol pohrab nebohej kráľovnej Alžbety. Prítomné bolo všetkých 78 členov panujúceho domu: premnohí panovníci (medzi nimi nemecký cisár Vilem) a zástupcovia panovníkov, uhorskí a rakúski ministri, spoloční ministri; deputacie snemu krajinského tak rakúskeho jako aj uhorského, deputacia 52 stolíc 33 miest, veľké zástupy obecnstva atď. Mrtvola na osem pražnom voze bola vezená so skvelým sprievodom truchlivým. Mrtvola teraz už spočívá v krypte kapucinského chrámu vo Viedni; pred ňou uložené tam bolo 126 mrtvôl z habsburgského domu panovníckého. Naš vrele milovaný kráľ veľmi horko plakal na pohrabe. Plakal a plakať bude ale aj národ Uhorský.

Cisár Vilem v Palestine. Cisár Vilem ne-dôveruje palestinským pomerom. On totižto nariadil, aby do mesta Gázy (v Palestine leží) pol treťa sto truhličiek fliaš delikátneho vína a veľká zásoba rozličných potravných článkov bolo poslané.

Štedrosť kniežata primáša. Jeho eminencia, knieža primáš po ponavštevovaní kráľovských kniežat navštívil ešte i viac hodnostárov vo Viedni, ktorí mu potom vrátili návštevu. Potom ale z príležitosti smrti kráľovnej spravil „základinu kráľovnej Alžbety“ v kesthelyskom kláštore pre chudobné dievčence: táto základina obnáša 20 tisíc korún. — Na sochu kráľovnej ale 10 tisíc korún daroval knieža primáš.

Vyznačenie. Dľa povesti viedeňsky a buda-peštianský mešťanostovia povýšení majú byť do stavu barónskeho, pražský ale do stavu rytierskeho.

Skoro 43 tisíc telegrammov bolo z Viedne za jednu noc poslané z príležitosti smutnej smrti jej veličenstva nebohej.

Vyš 200 tisíc zl. sa už sobralo na sochu nebohej kráľovnej Alžbete vystaviť sa majúcu. Uhorský národ nevie byť nevďačným; pamiatka nebohej matky svojej hlboko do srdca si vryl a obetivavosťou štedrou svoju lásku na javo dáva.

Utešený pastiersky list vydal dr. a gr. G. Majláth, sedmohradský biskup. V tomto liste vraví medzi iným, že s rastením počtu škôl nerastie primerano mravnosť a nábožnosť, ba naopak čím ďalej, tým viac klesá, lebo len hlava sa naplňuje vedomosťami, srdco ale nevyvíčeným ostáva. Náboženská nevšímavosť a bezbožnosť vraj v tom má svoju hlavnú príčinu, že domáca výchova kresťanská upáda. Potom ale k rodičom sa obracia, a pripomína im ich sväté povinnosti.

Knieža Hohenlohe úbohým pohorelcom spišskej obce Landek 3000 zl. daroval.

Strieborné biskupské jubiläum. Dr. Vavrincec Schlauch, veľkovaradinský kardinál biskup pred 25 rokami 21. septembra bol vysvätený za biskupa. Slávnosti neboly žiadne v tento deň teraz (21. sept) z ohľadu na ten veľký smútok, do ktorého pohrúžila neočakávaná a nepredídenná smrť jej veličenstva. Preto ale, dobre vieme, že premnohí si budú k nebu vzdychať v ten deň, aby Hospodin ešte dihé roky ho nechal medzi nami, že by i ďalej tak statne a neo-hrožene bojoval za Boha, za cirkev, za kráľa a za vlasť, ako i doposiaľ.

Z biskupstva spišského. Ondrej Doránszky, proszétsky farár prešiel na bjelipotockú faru. František Urvay, lubický kaplán stal sa administrátorom v Lešnici. — Regulat Kucsera, kňaz z ráde sv. Františka, lešnický administrátor poslaný je za kaplána do Luzsny. Anton Cserny, poprádsky kaplán, preložený je do Lubicy; Vendel Huszka, lužnansky kaplán preložený je do Kluknavy. — Ján Pollák, novovysvätený kňaz poslaný je do Poprádu za kaplána.

Smútok a liberálne noviny. Liberálne noviny táraly do sveta, že Viedeň nápadne vyhybovala smúteniu. Čo ale nenie pravda, lebo vo Viedni tak smútilo sa, že to vo väčšej miere ani stať sa nemohlo. Aspoň spoľahlivý nemecký denník „Germania“ toto tvrdí.

Bez Boha zúfanie trápi človeka. Vo Viedni jakýsi Vinco Schmiedel skočil s tretieho poschodia, a tak hrdlo vykrútil svojmu životu. On mal manželku a osem detí. Nebol v stave ich vychovať, a tak radšej si život vzal. Na to nepamätal, že Boh toho neopustí, kto sa ho prv nespustí, a že nenie tej biedy, ktorej by Boh odpomôcť nebol v stave. Hja keď čudní sú tí v liberálnom duchu vychovaní ľudia

Zle pochodil ministerský tajomník. Aleš Wilhelmi, tajomník to u ministerstva financií v budačršskom chotári bol v tieto dni na polovačke. Večer asi o 8. hodine ponáhlal sa medzi šinami železničnými do mesta. Naraz, keď na moste bol, zbadá, že vlak mu ide v ústrety. On sa na toľko naľakal, že skočil z mosta asi na päť metrov vysokého, a zlomil si nohu, dlho ležiac bez seba, zakiaľ ho našli. Keď ho do nemocnice sv. Rocha doniesli, iste ani vtedy nepodarilo sa vzkriesiť ho.

Účastinárska spoločnosť nováveského mlyna dňa 20. augusta svoje zasadnutie mala. Zo zprávy minulého roku vysvitá, že ten rok bol veľmi prajný. 14 000 zl. čistého osahu bolo. Každá účasť 7 zl. dostala, a úradníci 1500 zl. honoráru. Zomlené bolo 52,425 m. centoch pšenicy a 8048 met. centoch žita.

Vo sviatok svätého Ruženca čili 2-ho oktobra rano o pol 7-mej hodine pojde pút z budapeštianskeho Jozefova kaplnke ku kamennej Panny Marie za Starim-Budinom nachádzajúcej sa Pútnikov duchovný povedie, ktorý im tam kázeň bude držať a sv. omšu slúžiť. Pútnici nazpät sa pohnú po poludní asi o 3. hodinách, keď už litanie budú od-bavené. Hudba vystane v tento raz, lebo dla uzavretia hlavnomestského výboru, hlavné mesto jeden mesiac musí smútiť smrť nebohej veličenstva. Nádej máme, že ku cti ruženskej Bohorodičke celé množstvo veriacich súasť sa tejto pobožnosti. Spevár Vincenc J o n e c.

Drobné peniaze. 10-korunníkov bude sa raziť zo zlata 200 tisíc; 20 korunníkov tiež zo zlata 810 tisíc kusov. Dvojhalierníkov sa bude raziť 50 millionov, jednohalierníkov ale 5 millionov. Pekná to zlatá valuta, keď tolké nikláky deru vrecká naše.

Zkaza rakov. Nás'edkom akejsi chytľavej nemoce na mnohých okoliach Uhorska raký skoro celkom vyhynuly. Minister hospodárstva nechal z cudzozemska doniesť 1 a pol miliona rako a vyzýva vidiecke obce, či chcú mať z nich na pestovanie. Tedy drahota nezadlho koniec vezme v tomto ohľade, jestli zas ich nevykynoží dajaká chytľavá choroba.

Ľudia tahajú železnicu v Japone pri Odavere. Vlak má len dva tri vozne, a v každom je len pre štyri osoby miesto.

Požiare. V spišskom Hlašovci dňa 29. augusta zhorely 3 stodole. Zbožie bolo chvála Bohu predsa assekurované. Tak myslia, že daktorý bezbožný človek podpálil. — V Novej-Vsi (Igló) 2. septembra 2 domy zhorely. — H ožný požiar zúril 5. septembra v spišskej obci Landek, zhorelo vyše 100 domov a stodol plných úrodou, i mnoho kusov dobytku, kat. kostol a fara zhorela, len asi 30 domov zostalo. Silný víchor znemožňoval obranu. Z poľa pribiehajúci ľudia okrem života svojho nič nemohli ratovať. Veľmi mnoho rodín je teraz bez strechy a bez chleba. Sotva bol dakto assekurovaný. Tak sa zdá, že tú veľkú biedu detinská ľachkomyseľnosť zapríčinila. Drahí bratia! dajte pozor na vaše deti! Dajte vaše domy, vaše zbožie zabezpečiť, nešunujte tých pár krajciarov? Prispajte teraz tým úbohým kresť. milosrdentvom k pomoci. — Dňa 12. septembra o 4 hodinách popoludni, v Šoporni v nitrianskej stolici oheň zúril, zhorely 3 domy aj jedna kováčska vyhňa, inšie nešťastie, chvála Bohu, nestalo sa.

Samovrah kňaz V biharskej obci Peterszegu kalvínský kňaz Valent Varga strašným spôsobom spravil koniec svojmu životu. V nedeľu šiel do kostola, kde veriaci čakali naňho. Lenže v ten krát nešiel on ra kancel, lež ná vežu, kde oblok otvoril a ztadiaľ dolu skočil. V kostole sídení ľudia počuli ho padnúť, von vybehli; a hľa tam videli v mizernom stave mrtvolu jeho. Vdova a viac sirôt oplakáva túto nešťastnú smrť. Ako si myslia, ktorí ho poznali, finančné záležitosti jeho dovedly ho tak ďaleko.

Na Brezovej anarchistu chytili menom Sigismund Rechberg ktorý s evanjelickej veže dolu sňal zástavu čiernu. Četríci na Myjavu ho dovedli, kde celkom verejne povedal, že je on anarchistom. Na remeslo je kominárom.

Proti socialdemokratom. V Berlíne minister-osvety vydal nariadenie, dľa ktorého socialdemokrat nemôže byť členom školskej stolice, lebo socialdemokrati nepriateľmi sú jestvujúceho poriadku.

Aj vaj, aj vaj, kričia mnohí v Budapešti, ktorých oklamal akýsi Duvid M. Aman. On mal firmu na obilie a k tomu veľký úver (kredit). Dĺžoba obnáša vyše 750 tisíc zlatoviek. Posledný krát 9. sept. si požičal 80 tisíc zl. na čestné slovo, že ich o tri dni vráti, ale čestný Aman s peniazmi zutekal. Ináče vyvolené pokolenie oklamal, ktoré teraz kričí: aj vaj.

Neláskavý manžel. Akýsi Moric Kulčar hrozne nakladal so svojou manželkou, mučenícky život mala pri ňom, veľa trpela, no svoje deti predsa nechcela opustiť, keď ale i jej život bol už v nebezpečenstve, čo chudobná osoba pojala so sebou dva obleky muža a preč odišla. Muž ale ani to jej nedoprial, lež pre krádež zažaloval ju. Sudcovia ju odsúdili na 1 deň do žaláru. Ona ale proti tomu appellovala. Veru smutno to teraz vyzerá v mnohých domoch s tým manželským stavom.

Zednástvo plodí vrahov. Zednástvo je nepriateľom kresťanstva, nenávidí kňazov, za hlúposť drží sviatosti, za daromnú považuje modlitbu. Lenže také nauky zbavujú ľudí bohabojnosti, kárne a bážno. A že je to naozaj tak, to zo života dokážeme. Každý človek, ktorý koľko-toľko vie o behu sveta musí vedieť, že v Taliansku sa zelení zednárom, tam oni panujú, tam oni raj majú od tej doby, čo pápež zbavený je štátu. A hľa tí najohavnejší vrahovia Taliani sú. Talian Caserio zabil predsedu francúzskej republiky Carnota; Talian Angiolitto zabil ministerpredsedu v Španielsku Canovas del Castillo; na kráľa Humberta v Taliansku šiel s dýkou Acciarito tiež Talian; našu najlepšiu kráľovnu Alžbetu zabil taliansky anarchista Luccheni. Kto by závidel Taliansku takých zo všetkej ľudskosti vyzlečených vtákov podlých?

Proti anarchistom. Po hroznom zločine v Genve prevedenom tu hľadáme zas po jednom lapajú socialistov. V Rieke ku pr. chytili anarchistu Jána Salimbera. Medzinárodné pokračovanie proti anarchistom na nasledovné body sa vzťahuje. Ani jeden štát nech netrpí toho, kto o sebe tvrdí, že je anarchystom, a tak kto je anarchista, tomu odprieť treba dokumenty k cestovaniu do cudzozemska potrebné. Zne-možníť treba tlačenie a rozširovanie anarchistických spisov. Aj švajčiarske časopisy ostré pokračovanie radia proti tým krvožlivým zločincem.

Čudné zviera. V Indii v skejsi malej obci v chotári zbadali tamajší ľudia čudné zviera, ktoré podobné bolo zajacovi, lenže veľké dve krídla malo na chrbáte, ktoré ale neboly v stave do povetria zdvihnúť to ťažké telo, keď ho tí ľudia naháňali. Jako píšú, také zviera ešte nikdy sa tam doposiaľ nezjavilo.

Aby pozemková daň menšou sa stala a burzová daň uvedená bola, toto je žiadosť už celej krajiny. Aj behom prázdnin premnohé pisebné prosby prišli k správe parlamentu. Však uvidíme potom, kto je priateľom bursárov a kto je priateľom ľudu. Uvidíme, či Komlóssy a Roszival opovažia sa ústa otvoriť v snemovni a hlasovať v záujme ľudu.

Električná dráha pojde z Vesprímu do Balatonfüredu. Nedávno totižto istý účastinársky spolok poradu vydržoval v Balatonfürede, ktorého členovia usniesli sa, že na jar už budú stavať túto električnú dráhu. Tá električka spolu i k osvieteniu toho kúpela bude slúžiť.

Lucchenimu, ktorý kráľovnu zabil, nie je tak zle, jako by si človek myslel. Celý deň píše a číta listy. Každý deň sa mu uchádza chlieb káva a voda, v nedeľu a vo sviatok ale ešte i štvrť kila mesa dostane. No taký kujon by nemal byť takto držaný a chovaný. Nech ho morí hlad a iné trápenie, keď už nemôže byť smrťou pedrobený; lebo ináč sa nedajú anarchisti odstrašiť od takých podlých útcov. Lenže liberálny humanizmus nie je v stave toto nahliadnuť.

Svätokrádež. V hornoslieskej obci v Špratove neobyčajná krádež sa stala; z veže katolíckeho kostola zmizol 3 metr. centy ťažký zvon. Všeobecné pohoršenie zapríčinila táto neobyčajná krádež.

V ktorej krajine sa žije najdlhšie. To je istá vec, že miestami dlhšie žijú ľudia, miestami zas kratší je život ľudí. V Bavorsku je najkratší život ľudský. Vo Švédsku stredný vek života je 50 rokov, v Anglicku 45 v Belgicku tiež toľko, vo Švajčiarsku 44, vo Francúzsku 43 rokov a 6 mesiacov, v Rakúsko-Uhorsku as 40 rokov, v Taliansku a Prusku len 39 rokov. Ľudia tedy najdlhšie žijú vo Švédsku.

Medvedi v Uhorsku. Doposiaľ nielen po horách chodili medvedi, ale aj po dedinách oni tancovali. Minister vnútra najnovšie vydal zákaz proti vedeniu tancujúcich medvedov nameraný.

Vystáhovanie z Európy do Ameriky. Od 1. júla r. 1897. do 1. júla r. 1898. asi 147 tisíc a 500 ľudí opustilo Európu a prešlo do Ameriky. Mužských bolo medzi nimi viac, nežli dve tretiny. Tieto osoby so sebou pojaly vyše 6 millionov zlatoviek. Najviac vystahovateľov opustilo Taliansko (skoro 60 tisíc) z Uhorska to odišlo vyše 13 tisíc ľudí.

Púť do Lourdu vo sviatok sv. Ruženca

2-ho októbra r. 1898. Pohnutie 25. septembra 1898.
Návrat 8. októbra 1898.

Sotrvávanie v Lurde 4 dni, v Majlande 1 deň, v Marseille 1 deň, v Nizze 1 deň, v Genue 1 deň.

C e n y :

Prihlásili sa	50 osôb III. trieda	100 zl.	II tr.	160 zl.	I. tr.	210.—
>	100	95		152		199.50
>	200	90		144		189.—
>	300	85		136		178.50

(Trovy s cestou a so zapotrebním spojením sú v tomto.)

Obširnejšie vysvetlenie podá a programy posielala
9-9 **Dr. Fraňo Robitsek,**

farár vo Veľkom Maroši hontianska stolica.

Vopred treba poslať na III. tr. 30 zl., na II. tr. 40 zl.,
na I. tr. 50 zlatých.

Konečne platné ceny hneď treba poslať.

Priestranné miestnosti rim. kat. chrámu valčanského nepočtým zástupom nábožného ľudu rýchlo sa zaplnily. Keď málo pred 10 hodinou všetky úrady a spolky svoje vykázané miesta zaujali, dievčence valčanské na znak svojej nežnej a detinskej lásky na proti zosnulej kráľovnej, z pestrých kvetín uvily venec, pod vedením Fániky *Durcsányi* na rakev v chráme stojacú položili.

Hlboko dojatí sme boli, toute nežnou a nevinou mládeže láskou!

O 10 hodine p. Karol *Vojtussák* miestny farár s početnou assistenciou slúžil sv. omšu de Requiem, po ktorej skončení, dojatí prenikajúcim spevom „*Libera me*“ plačúcim hlasom v duchu sme volali: „Večné odpočinutie udeľ jej Pane, a svetlo večné nech jej svieti na veky!“
Jeden prítomný.

— Od ZOHORU, 20. sept.

Dvojctihodný Pán Redaktor!

Náhodou prišiel som do Zohoru, tu ale som spatril, že tu stavajú nový kostol, zvedavý som bol, ako bude vyhladať, šiel som sa podívať, obdivoval som výborné stavanie, a dojatý nad tou majstrovskou prácou skoro by som bol závidel občanom zoborským, tak krásny je kostol; premýšľal som, ako jedna obec si tak krásny kostol vystaviť môže. Tu mi ale napadlo počkaj! opýtam sa, kto ten kostol bude platiť, idúc dolu dedinou spatril som starca pred domom sedieť na lavici, pozdravil som ho, a prisadnul som k nemu hoviac: staričku, staviate pekný kostol.

Starec: Staváme pane, ale bude aj pekné tisíce koštovať.

Cestovateľ: Pekná práca koštuje peniaze! očujte, staričku, a kto bude platiť.

S. My občania.

C. Ale idte! kde by ste vy mali toľko peňazí, koľko bude koštovať.

S. Čo sa týka staviska, má koštovať 67,000 zl. ale všetko do hromady aj vnútrajšok bude koštovať aj 100,000 zl.

C. A to všetko vy, občania, budete platiť?

S. Väčšiu čiastku občania. Slavné panstvo stupavské, gróf Károlyi jak patronát daroval nám 10,000 zl. ostatnie platia občania, rozdelení súc na päť dielov; v prvom diele platia 320 zl., v druhom 220, v treťom 120, vo štvrtom 60, a v piatom 20 zl.; tieto peniaze splácajú sa v troch rokoch, každý má svoju knižku, v nej má vystavené, koľko má platiť, a koľko už vyplatil, no vidíte, pane, pravda veľká to úloha pre občanov!

C. Veru veľká, a neni sú nektorí proti tomu?

S. My sme s tým všetci usrozmění, ano nektorí po mimo svojej povinnosti darovali mnoho na okrasu vnútra, musel bych mnoho popísať, keď bych chcel všetkých menovať, spomenem len nektorých, zpočiatku hneď daroval zdejší občan J. Štros 1000. zl. neskorej M. Ondrejka obivateľ zohorský, na stavbu kostola 500 zl. jeden veľký zvon v cene 920 zl. jedno veľké maľované okno v cene 450 zl, mreže pri stánku

sv. 350 zl. jednu krásnu monštranciu 440 zl. a ešte všeličo iné čo činí do hromady blízko 3000 zl. a jako som spomenul, nemôžem všetkých menovať, len toľko pravím, že jako o závod usilovali sa naši občania či bohatí či chudobní prispieť k okrašeniu toho nového kostola.

C. Tedy bude ten kostol celý nový?

S. Ano pane! od základu, jak s vonka, tak aj s nútra, všetko nové zvony máme nové tri, ktoré tiež zohorský občania darovali; dovezli ich z Viedne od Georga Krosnej, s ktorými sme veľmi spokojní; tri nové oltáre, ktové práve včul stavajú, pochádzajú zo St. Ulrich-Gröden (Tiroi) na ktoré nám pán knieža primáš 2000. zl. daroval, ano ešte i zástavy, a aj kostolné rúcho i nádoby majú byť nové.

C. No starečku, dozvedel som sa od vás mnoho ale kedy máte mať posviacanie toho kostola, vypravajú, že v oktobri, či je tomu tak?

S. Ano pane! posviacanie kostola bude 2-ho oktobra čili v Ružencovú Nedeľu.

C. Ďakujem, starečku, jestli príležitosť dopustí, príjdem aj ja; zostaňte s Bohom. *Cestujúci.*

Čaca, 20. sept. 1898.

Vážení pán Redaktor!

Veľmi smutno to u nás vyziera. Len toľ sme mali voľbu notára, ktorá hnusno sa dokončila. Dostali sme toho prechýreného Jakuba, ktorý čestne Képfom sa volá, nečestne však notárom čačanským. Prečo? Preto lebo toto nebola voľba, lež jednoduché vymenovanie. Veľké zásluhy mal pre kortesačky, prvý zástoj hral vo Varíne a preto ho museli do Čace za notára vymenovať. Koho chcel barón Popper, ten musel zostať. Len tomu sa veľmi čudujeme, čo chce tento pán na Čaci? Či už nič nemôžu bez neho prekonať? Či je to volaký arciknežza hornieho vidieku? Či len to, čo on chcel musí byť?! Ach páni nehanbite sa, že takto podliehate? Za pár hostín všetko ste v stave potupíť, a takému na ruku idete, ktorý zabúda na to, čo je!

Že vraj to požadujú vyššie záujmy. Ale ktoré? Dozaista, aby ste mali po ruke takého človeka, ktorý bude kortešovať aj s najväčšou bezočivosťou. Známe vašu plány veľmi dobre. Že sa druhí neutiekali o notárstvo, v tom vidíme vašu prácu; lebo v Uhorsku otroctvo panuje všade z hora na dol. Keď by bol mal kto toľko morálnej sily a vystaví sa vám ako pred tým Lucky, nuž zničíte voľbu, a taký predsa nesmie byť. Čo v Trenčíne rozkážu, to sa musí stať. Lenže na čo sú už potom tie voľby? Na čo klameť marné ľud? Keď tak chcete, vymenujte všade takéto, kto sa vám ľúbi, a nepotupujte čestných občanov! Toto nech si zapamätá aj pán Szeghy aj arcipastier Szalavszky.

Čo radostnú zvesť, dokladám, že náš kostolík zas postúpil s okrašením. Krásnu križovú cestu, ktorá stojí 1500 zl. nadobudnul si sám ľud so svojich krvavých halierov, ktorá nemá páru na celom vidieku. Jednotlivci tiež sa poskládali veľmi štedro, a síce viacerí z Čačanov po 100 zl. na jeden a jeden obraz. Nechybuje nám ani čačanská mládež, ktorá tak krásny znak svojej bohabojnosti preukázala. Všetko, čo je dobrého srdca, sa súčasnilo v nadobudnutí tohoto krásneho diela. Tí, ktorí neboli v stave na jeden obraz, dali menej, a pod týmito obrazmi niet nápisu, kto ich venoval chrámu čačanskému. Tieto z milodarov všetkých tých sú zaopatrené, ktorých mená boly prečítané čo dobrodincov v kostole. Môže mať naozaj každý radosť, čo len halierom prispel k tak krásnemu pomníku.

A aby toto dielo tým milejšie bolo a chrám Boží tým skvostnejšie okrášleným, pán veľk. prépošt zaopatril do sanktuariumu ešte tretie maľované okno Gabriela archanjela, čo patróna svojeho. Veľmi pekne sa to predstavuje. Na ozaj môže byť pyšnou Čaca, na takého mecána, ktorý nielen povzbudzuje, aby sa skládali k okrášleniu chrámu Božieho, lež sám krásnym príkladom predchádza veriacich.

Obraz ten stál vyše 280 zl., a s týmto zrejmo vidíme, že duchovný otec svojich ovečiek chcel im radosť tým väčšiu urobiť, čím viac ony prispely k okrášleniu chrámu Božieho. Nech mu to Pán Boh tisícnásobne vynahradí, a dá mu slávu večnú!

Budeme mať už aj ohradený kostol; veriaci farnosti čačanskej na čele s občanmi obetivavými prispeli s 2800 zl. Už aj patrón obetoval 300 zl. na obielenie s vonka; a tak kostolík náš za krátky čas jedným z tých najmilších sa stal s horlivosťou duchovných a obetivavosťou veriacich, ktorí sa tak vážno zaujali zaň.

S úctou

Prostomluvný.

Turzovka, dňa 20 ho sep.embra 1898.

Dôstojný Pán Redaktor!*)

Úctive vás žiadam, ráčte toto moje osvedčenie v najbližšom čísle »Kreššana« uverejniť.

Ja dolupodpísaný pred verejnosťou sa osvedčujem, že článku pod nápisom »Podlíz Judáši« v 36-tom čísle »Kreššana« uverejneného pod menom »Zelozus«, pôvodcom som neni, ten článok som nepísal, s ním žiadnej spojitosti nemám, ani mať nechcem. Príčiny môjho osvedčenia sú, že verejná mienka a mnohé kruhy smerodajné mňa držia za pôvodcu a na zlú stránku mi to pripisujú, keďže ja bezzákladné osočovanie osôb nemilujem, s napádaním pred verejnosťou kňazstva, so strany liberálnej aj tak dosť zneváženého nesúhlasím a povedomý tej úcty a poslušnosti, ktorú som môjmu pastierovi a otcovi Osvietenému p. biskudovi sľuboval, nedržím sa za kompetentného a súceho, aby som môjmu predstavenému v jakýchkoľvek do jeho odboru patriacich veciach radu alebo naučenie vydával.

Značím sa s hlbokou úctou

Štefan Krautmann, kaplán turzovsky.

Od TURZOVKY, 20. sept.

Vážení pán Redaktor!

Môžem povedať, že my tu všetci sme sa pohoršili nad tou nedoslednosťou všetkému rázu odpornou, že daktorí pre masný hrniec zapredali svoju minulosť chválitebnú. Jeden z nich, ako som počul, tak sa mal vysloviť pred istým židom, že on s nezralým rozumom činil to, čo činil proti liberálnym tatárom. No preto on cieľu nedojde, ba i sám ten žid ho vysmial, že ako mohol byť jeho rozum nezralý do 30. roku veku jeho.

Nuž ale ten pán už i sám uznal, že nie vtedy bol jeho rozum nezralý, keď v záujme cirkve bojoval, lež vtedy, keď taktó do povetria táral, a k vôli masnému hrncu svoju minulosť zaprel. No Pán Boh ho za včas potrestal, lebo ten mestný hrniec prekotil sa prv, nežli by ho bol mohol vylizovať začať. Teraz už čupí sa a bojí sa, že ho v Kreštane i pomenujete. Nečinite to, bárs by to zaslúžil, ale predsa nečinite to, lebo už je on dosť natrestaný. Sám vidí, jakéj hlúposti sa dopustil, sám by bol rád tomu, keby nebol ústami mlel tak chytrácky.

*) My sami svedčíme, že vp. Krautmann nenie pôvodcom toho článku, ináče pôvodcu len v páde zdvihnutia tlačovej pravoty by sme boli ochotní vydať, k čomu ale v tom článku nenie príčiny.
Red.

Kristova cirkev obstála aj bez Judáša, tak aj my obstojíme bez neho. Modliť sa ale pravda budeme zaňho, lebo je to nám ľúto; že hnevu nášho nenie hoden.

Za farára máme dostať jakéhosi mladíka, ktorý je s Popperom veľmi zadobre; neviem, či je to pravda, ale na všetky strany počuť, že Julo Lonský, rodák z Tenčícma sa má k nám dostať.

Nádej máme, že nás on vo všetkom tak bude zastávať, ako nebohý pán dekan. Dal by Boh, aby aj takým ľudákom bol, ako jeho predchodca.

Ináče nám sa dosť dobre vodí, ani krivý by sa nám nerovnal. Amerika nám neškodno pomáha, len keby tej vojny nebolo tam bývalo, ešte viac peňazí by sa nám ztadiť skytalo.

Keď vás o uverejnenie týchto riadkov prosím, ostávam váš neznámy ctiteľ. J. N., s'arý roľník.

Otvorený list.

Dôstojný Pán Dekan

i veľa ctení r. k. staro-turanskí farníci!

Pochválen buď Ježiš Kristus!

Zaplať Vám Boh vašu dobrosrdečnosť; požehnaj Vás Boh za vašu kresťanskú lásku, ktorú ste nám preukázali tým, že ste nám ľešenie k vymaľovaniu nášho chrámu Božieho boli láskavi požičať.

Bez vašej pomoci neboli by sme bývali v stave náš kostol jak krásno ozdobiť. Že chrám Boží teraz už utešeno vymaľovaný máme, to i vám ďakovať môžeme. Prijmite veľa ctení dobrodincovia naše srdečné a úprimné vďaky!

Dôstojnému pán dekanovi i vám všetkým božské požehnanie i všetko dobré prajúc, zostávame:

v Hrachovišti dňa 16. sept. r. 1898.

v mene všetkých r. k. farníkov s kresťanskou láskou a úctou oddaní

Jozef Hegyi,

r. k. správca fary.

Pavel Geblach,

kostolný otec (sindik).

Ernest Loveczky,

r. k. org učiteľ.

Anton Kolník,

inšpektor.

HOSPODÁRSTVO.

Dačo o kuchyňskej zahrade.

Kuchyňská zahrada ešte ani dnes nenie veľmi v obyčaji u nás. Na dedine nestoja gazdovia veľmi o ňu. V mestečkách síse je dosť takých zahrád, lenže sverené bývajú ony väčším dielom na ženy, ktoré sa nerozumejú tak tej veci. aby zahrada čím väčší choseň donášala. Srbi veľmi obratne obrábajú kuchyňské zahrady, ktoré o veľa viac donášajú, nežli roľa. Aby zahrada čím viac úžitku donáša'a, veľmi odporúčame, aby ona v jaseňi sa rozo-

rala a či pokopala, lebo keď zem dobre vymrzne a vyzre, lepšie rodí; a okrem toho aj tá okolnosť je povšmnutia hodná, že na jar je práca drahšia, nežli v jaseňi.

To tiež vieme, že červac, chrobač na zimu do zeme sa vtiahne, lenže nie hlbšie, jako na jeden rýl. Keď tedy zahradu v jaseňi pokopať necháme, hmyz na vrch sa dostane, a ponač už nemá sily vryť sa hlbšie do zeme, následkom mrázu zahynie, alebo domácomu hydu padne v obeť. Že v zahradách viac hmyzu býva, nežli na roľach, to už i z toho vysvitá, že tam je zem vlhšia následkom stien stromami ovocnými skytaného a následkom hojnejšieho hnojenia. Ale aj zelina vyhynie následkom jasenej oračky. Jej koreň totižto na vrch sa dostane, kde zmrzne a tak zelina vykape. To tiež nesmiem zamlčať, že v jaseňi pooranú zahradu netreba na jar znovu kopáť, keď dostačí železnými hrablami dobre pohrabať alebo ťažšou bránu pobrániť. A tak jarný čas k inému osožnému cieľu môže sa obrátiť.

Koľkokrát sa i to príhodi, že na jar zem je veľmi vodnatá, tak že dlho ani kopáť sa nemôže, keď sa aj po ťope, veľké hrudy zostanu, ktoré nepriam sú milé zeleninám.

No kto uzná výsadnosť hesla: Čo zajtra máš spraviť, je-li možno, sprav to dnes; ten si i v tejto veci našu radu povšimne a to tým viac, lebo však okrem zisku času v úrode bude lepšie na tom, ako sme to vyššie dokázali.

Jožko Špekulant.

ODKAZY REDAKCIE

Rukopisy nedávame nazpät a listy bez podpisu mena neberieme do povahy.

Vrele prosíme ctených spolupracovateľov a dopisovateľov „Kreštan“-a, aby ráčili dopisy v nedeľu, alebo pondelok poslať, ináč nemôžeme s ich uverením v najbližšom čísle.

M. H. v Linči. Kto chce vedieť meno dopisovateľa, nech zdvihne tlačovú pravotu, ináč ani Herko Pátrovi nesdelíme a nezradíme meno pôvodcu. To ale si zapamätajte, čo už i na základe úradu by ste mali vedieť, že rychtárska pečat nepatrí na súkromné listy, lebo za to veľmi ľahko by sa vám i trest ušiel, keby vás kto oznámil. — *M. U. Hodrusbánya.* Pošlite dp. Michalovi Vaigovi do Vacova 65 kr., a ten hneď vyhovie vašej žiadosti. — Nebojte sa, *Odsekalovčan,* nič sa vám nestane, nezadlho aj váš strach prestane. — *Zvedavý.* Už som ja viackrát spomenul, že len do-

časne som prevzal zodpovedné redaktorstvo. K povďačnosti ma zaviazal, kto by sa na to chytil, že mojím nástupcom bude. — *Janko Hopsa,* kde je vaša kapsa? Trnavčanovi netreba o tom ani len šuchnúť, lebo veru čert nespí. — *Ján Hanák.* Netreba moc škrobovať; liberálov sa varujte. — *Jožko Lapaj v Trebaticiach.* Vašu otázku sme dobre nezrozumeli. Ten ponos má svoj základ, v tej veci celkom dôverne obráťte sa na p. notára čo v tých veciach sbehlého a svedomitého človeka. On vám dá dobrú radu, a veď dobrá rada stojí groš, ešte lepšia dva. — *Alexander Kolesár v Trenčansku.* To je ťažko uveriť, nedá sa to do modzgov vteperiť. Švagrovi pozdrav, prečo nepíše? — *J. M. v Čachticach.* Veľmi málo vie svet o tom, čo sa u vás deje, veru častejšie by ste nám mali zprávy poslať, ale s redšími a väčšími písmenami. — *Zohorčan.* Nechajte ho, keď chce, nech je podobný svini, ktorá až po smrti stojí dačo. — *Topočanka.* Vy ste predsa len čudná osoba. Veľmi sme by ste si mohli zaspievať s tou žvbráčkou, ktorá takto vyspevovala, keď po pýtání chodila: Moja kapsa ubohá; všetko berie, čo Boh dá; — i saninu i rebrá, i čo Pán B h požehná — *N. H.* My v tom len taký rozdiel nachádzame, jako v tejto odpovedi jedného figiara: Vianoce sú len raz do roka, veľká noc ale je každý rok. — *Ktosi.* Už ste nám dávno nepísali. — *Vinár. M. H.* Obráťte sa na farský úrad v Likavke, na koľko paštátam, ztadiaľ vyšlo to vyzvanie. — *M. T. v Čhtelnici.* Častejšie by ste nás mohli navštíviť takými výbornými dopisami. — *Ján Szrišau.* O i škulať, zuby boľavé, to je už priveľa. I áče vo všetkom pravdu máte, múdry človek nielen na srdco, lež i na rozum hľadá.

Spolu tu upozorňujeme ct. predplatiteľov na to, keď niekto nedostane noviny, nech listovne alebo na korrespondentnej karte nepýia druhé, lebo to je urovanie a i útraty, lež nech ide na poštu a osloví pošťára, aby reklamoval noviny úradne on. To je povinný učiniť každý pošťový úradník úplne za darmo. Keď by niekto to nechcel urobiť, treba to napísať do žalobnej knihy, jaká musí byť na každej pošte, alebo v liste ho udať u pošťove, direkcii. Veď to potom vykoná. Úradná reklamácia má ten osob, že pošťari väčší pozor dávajú na novinky a nerozhadzujú ich tak ankomyslné

Náš Kalendár!

Ponevác kalendár potrebný je každý deň v každom dome, sme si za povinnosť držali, cteným čitateľom a priateľom „Kreštan“-a taký kalendár dať do ruky, ktorý súc celkom plný ducha kreštanského, ducha toho, ktorý vrele a obetovne zastupuje „Kreštan“ a pre ktorého ducha redaktori a spisovateľ a „Kreštan“-a už mnohé pokuty peňažné a mnoho väzenia trpeli. Vydali sme tento náš kalendár pod menom:

„Sv. Štefanský Kalendár,“

ktorý už vyjde z tlače a bude k dostaniu u vydavateľstva „Kreštan“-a, v Budapešti, VIII. Práter-ulica číslo 44.

Náš kalendár obsahuje všetko, čo duša kresťanská veriaci požadovať môže, zvlášte jesto v ňom mnoho čítania a potešenia vzdelanému, ako aj jednoduchému obecnstvu, tak aj poučenia a osvietenia v domácich a gazdovských okolnostiach; okrem toho ozdobuje náš kalendár veľa obrazov kresťanského ducha.

Cena jeho je 40 kr.; a už čo chvíľa je k dostaniu, preto úctive prosíme našich ct. čitateľov, aby si nezaopatrili druhý kalendár od takých vydavateľov, ktorí neslúžia duchu kresťanskému, ale len gšeftu.

Vrele odporúčame náš kalendár velebným pánom duchovným a ct. pánom učiteľom, a prosíme ich, aby ráčili náš kalendár, tojest „Sv. Štefanský Kalendár“ rozširovať.

Do pozornosti.

Ponevác medzi cten. predplatiteľmi mnohí sú, ktorým predplatok už dávno vypršal, bez toho, že by boli zaplatili a znovu si predplatili; úctive prosíme týchto všetkých, aby to čím skorej učinili ráčili. Ponevác teraz je už ľahšie vyhovieť našej žiadosti a prosbe, lebo však je už po žatve; nebude nám to nikto zazlievať, že touto prosbou sa obraciamy k ct. predplatiteľom. My veľké výdavky máme, zaoberáme expediciu, tlačenie, redigovanie, čo všetko veľa nás stojí, a čo len v tom páde môže vystať od nás, jestli i ctení predplatitelia budú sa usilovať svojej povinnosti zadostučiť čím bedlivšie.

Vydavateľstvo „Kreštan“-a.

V Budapešti, VIII. József-körút 35.

S hocakou záležitosťou Kreštana týkajúcou sa sem treba obrátiť. Priatelia ducha kresťanského, prívrženci ľudovej strany nebudú len s tým spokojní, že samí si predplatia na Kreštana, lež usilovať sa budú i druhých a to čím viacerých k tomu nakloniť.

Predplatná cena:

Na rok 2 zl.

Na pol roka 1 zl.

Na štvrt roka . . . — 50 kr.

Kreštania!

kupujte len u kresťanov!

Knížná polica.

Mesačník „Naša Nádej“ rečený vrele odporúčame ct. čitateľom. Obyčajne na 24 stranách on vychádza každý mesiac. Tieto sošity majú za cieľ rozširovať poklonu k prev. Sviatosti Oltárnej. Cena na celý rok 80 kr. Zvlášte duchovným a ruženským spolkom ich odporúčame do priazne.

Príprava ku sv. spovedi a prvému prijímaniu. Poslovenčil dr. Jozef Janda. Cena viaz. 15 kr.; broš. 10 kr. Vrele odporúčame toto výborné dielo, ktoré *Lujza Cery* v Budapešti vydala.

„**Veľká Novina**“, čili la saletteské proctvo, ktoré vzťahuje sa na koniec sveta, a ktoré Panna Maria dvom pastierskym deťom sdělila. Cena 25 kr. — **Veľká pliaga sveta.** 120 strán obsahujúce dielo toto vysvetľuje veľkú novinu. Opisuje boj Ancikrista s Eliašom a Henocho, opisuje i to, v jakom tele budeme vzkriesení, kde budeme bývať, čo budeme jiesť atď. Cena 70 kr. — Tieto diela razom objednané stoja 75 kr. Vrele ich odporúčame.

Svätý Jozef. Soslovenčil dr. Jozef Janda. Vydal Spolok Sv. Vojtecha.

Brezňové kvety (Milostné pražské Jezulátko) vydal kamelitský kláštor (Bpešť, VI. Huba u. 12). Cena utešeno v plátne viazaného a vyše 100 strán obsahujúceho výtisku 30 kr. Vrele odporúčame.

Budapeštianske obchodné zprávy.

1. **Zbožie.** Pšenica (zito) banátske 9.04—9.50. Od Tisy 09.00—09.50. — Od Pešti 09.20—09.30. — Zadunajské 09.17—09.40.

Raz 7.15—7.50.

Jačmeň na krmenie 5.50—6.00. — Do pálenice 6.50—7.20. — Na pivo 5.70—6.00.

Oves 5.40—6.00.

Kukurica 5.35—5.50.

2. Múka.

0	1	2	3	4	5	6	7
16.20	16.60	15.00	14.40	13.70	13.00	12.00	09.70
		7½	8				
		7.80	6.10				

Otruby fajnové 4.30, grobovité 4.20.

3. **Strovy.** Veľká biela fyzuľa 7.50. — Malá 7.75. Hrach 13.00. — Pšeno 4.75—5.00. Konopné semä 10.50—11.00.

4. **Semä na sejbu.** Červená jatelina 32—40 zl. Staré semä 00—00 zl. — Lucerna 35—24 zl. — Baltacim 00.—00.00. — Muhar 6—6.25 zl. Ladnik 5.75—6.

5. **Hyd a vajca.** Kura 60 kr. — Sliedka 70 kr. — Kapún 1 zl. — Morka 0.00. — Krmená hus 3.60. — Kačka 1.20 zl. — Krmená kačka 2.50. — Vajca 6—7 kusov 20 kr., 46—47 kusov 1 zl.

6. **Svine.** Prasce 1 pár 120—180 kilov 54—58 kr. Staré, 1 pár 320—380 kilov 55—59 kr.

7. **Telce.** Živé 28—30 kr. kilo. Sekané mäso 00—00 kr. kilogram.

8. **Masť a slanina.** Sviňská v sudoch 65—69 zl. — Bielotabuľová 60—64 zl. (v troch kusoch). — Udená slanina 66—69 zl.

9. **Remeň funtový** od 14—18 kl. tery 142—144.

10. **Kraviny** vrázkované 5—6 kilové 170—175.

11. **Tefaciny** barnavé 10—13 kl. 390—420.

12. **Potrava.** Seno. Lúčne seno 2.00—3.00 kr. — Slama. Na postielanie 1.40 kr. — Žup 1.90 kr.

Ján Bónisch,

majiteľ obchodu na papier a písacie nástroje.
V Prešporoku (Pozsony, Országtút č. 69.)

Odporúča veľact. obecnstvu svoj bohatý zariadený sklad, kde dostávajú za ľavú cenu rozličné do náboženského oboru patriace články jako sväté obrázky (s rámkami — i bez rámkov) sochy svätých, pátrilky, modliace knižky (slovenské, maďarské i nemecké) v jednoduchom i skvostnom vydaní, medajle, plesne na križovú cestu a na púť. — Držím bohatý sklad s rozličným školským i písacím nástrojom; tu možno dostať jemno vystavený listovný papier, perá, pečatný vosk každej farvy, papier na kreslenie čiernidlo, (tinta) gummu, nožiky, papier na cigarety (papiroosky) jako aj všetku potrebnú veci k hotoveniu papierových kvetov, obchodné a iné vedúce knihy, písacie papier a papier na obalovanie (pakovanie). Tiskopisy sa veľmi ľahko vyhotovujú.

O podporu veľacteného obecnstva uchádza sa

Ján Bónisch.

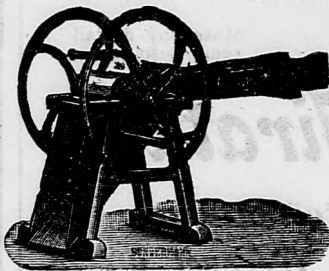
Objednania z vonkova sa náležitým spôsobom vybavujú.

4-10

Obrazy v ramoeh možno dostať i na splácanie.

MICHAL TRESKOŇ

V Bytči (Nagy-Bittse, Trencsénmegye),

fabrika na hospodárske mašiny, odporúča pp. hospodárom žentúre, sečkovice, mlátačky, rajtáre, triery, rozsievачky, srotovníky, struhadlá, mašiny na kapustu, mašiny na moržovanie kukurice, pluhy a brány, amer. hrable, mašiny na lámánie stromovej kôry, mačkadlá na slad a borievky, cirkulárne pily, mangle na prádlo, decimálne váhy.

Obrazkové cenníky pošlem na žiadosť franko.

Jediný domáci výrobok,

dostať ho

Tausig J. Budapešť VII/4 Csömöri
u. 23 a 1. em. Fűredy L. Budapešť
VII/4 Ovoda u. 24. sz.

Domáci výrobok.

Domáci výrobok.

Chýrečný 1998. č. najnovší popravený

5-30

Voltový križ.

Takým osobám, ktoré križ nenosia,

Voltová hviezda.

Deťom a mladým ženám: Voltové srdce.

Voltový popravený križ miernym ale neprestajným magnetickým elektrizovaním lieči nasledovné nemoce:

Lámka, trhanie, slabosť, bezsnivosť, chladnosť nôh a rúk, zronenosť, bľadnicu, záduch, kŕče, otuhlosť, choroby kože a žalúdka, histeria, blavybolenie, kašeľ, zvonenie ucha, klopanie srdca, kolika atď. atď.

Cena 1 zl. 80 kr.; čo poslali sa vopred. nákladné trovy my zaokryjeme. Cena Voltovho srdca 1 zl 50 kr.; s doberkou o 20 kr. viac; stužka 20 kr.

Predavačom ľarnejšia cena.

Papier makulatúrový

je k dostaniu u nás; metrický

cent stojí 6 zl. 50 kr.

Mosadzný štátny medail
1889 v Päťich Kostoloch.

Založeno

Strieborný medail
1891. v Temešvári.

Mosadzný medail za
umenie 1891. Triest.

1879.

Mosadzný medail
1898. v Budapešti.

Albin Jiratkó

sochar a staviteľ oltárov
v Päťich Kostoloch, Perczel u. 25.

Odporúča sa k vyhoveniu všetkých

kostolných umeleckých diel z dreva,
kameňa a gypsu atď. atď.

Robí oltáre, kazateľne, spovednice, mo-
dliace stolce, kostolné lavice, krstedelnice
atď. vo všetkých štyloch jednoducho a
umelecký.

Hocaké sochy svätých

robí z dreva, kameňa a massy.

Obnovuje

a dľa žiadosti opravuje.

TLAČIAREN

SVÄTÉHO GERHARDA

V BUDAPEŠTI, VIII. OKRES, PRÁTER-U. Č. 44.

úplne novovystrojená, katolícka tlačiaren
hojne opatrená, najvkúsnejšími francúzskými
písmenami, ktorá jakúkoľvek prácu, čo sa
tlačé tyka, od najjednoduchšej až do naj-
krásnejšej prijíma, a zato aj ručí.

Zvláštne vyzýva pozornosť preveleb. knáz-
stva a oboených predstavenství na

úradné výtisky,

ktoré rýchlo, vkusne a čo najlacnejšia roz-
posiela

OZNAMY

PRE NAŠE NOVINY VÝLUČNE LEN VYDA-
VATEĽSTVO „KREŠTANA“ PRIJÍMA.

Krajinský
sústredný sklad kresťanských potravných spolkov.

Budapešt, IX., Ferencz-körút 16.

Telefon 61-59.

Svätého - Gerharda

Telefon 61-59.

TLAČIAREN a VYDAVATEĽSTVO KNÍH

BUDAPEŠT, VIII. OKRES, PRÁTER-ULICA 44.

odporúča sa na vystavovanie tlačových dielov a síce: týždenníkov,
kníh, cenoslovov obežníkov, povolání kariet oddania sa, tanečných
poriadkov, náročných oznamov v utešenej podobe a lacnej cene.

Vidiecke objednávania hneď sa prevedú.